

nenavadnega genija in boema je Mortone z zasedbo glavne vloge (Carlo Cecchi v najbolj pristni izdaji lastnega intelektualno bohemskega duha) izpeljal kot neobičajno kroniko neke sicer individualne, toda univerzalne usode v krogu neapeljskih umetnikov in razumnikov poznih petdesetih let in s tem ne samo razbil hermetizem, temveč dodal filmu pristno humanistično noto.

Ž. E.-M.

IN THE SOUP

ALEXANDRE ROCKWELL, ZDA

Mladenič (Steve Buscemi), sicer never-never filmar, hoče posneti film & le gangsterji so tako umni, da v tem vidijo svojo priložnost: to da namreč v časopis oglaš, da svoj petstostranski scenarij proda najboljšemu ponudniku, je lahko le kak zakotni gangster (Seymour Cassel), vzgojen na operi, tako introspektiven, da razume, v čem je problem — namesto denarja mu zato da žensko (Jennifer Beals), češ, film je le seks manqué. Mladenič kmalu ugotovi, da mu filma sploh ni treba posneti, saj je njegovo življenje povsem podobno scenariju, ki ga je napisal. Morala: življenje je umetnost & vsak človek je filmar. Yes, to je uničilo film, if you ask me. *The Player* kot bi ga vsak s svoje strani posnela Fassbinder & Jarmusch, le da Rockwell ni player.

N. N.

VALČEK NA REKI PEČORAZE

LANA GOGOBERIDZE, Gruzija

Film 64-letne gruzijske režiserke Lane Gogoberidze sodi med tiste filmske izdelke na temo stalinizma, ki so zamudili »svoj« čas, se pravi leta, ko so bili filmi te gruzijske filmske disidentke kurantno blago na evropskih festivalih. Stalinizem kot filmska tema se je s padcem sovjetskega sistema izpel — z izjemo izrazitih avtorskih govoric (Kanevski...). *Valček na reki Pečoraze* je avtobiografski film (»moja travma«, je opravičujoče rekla režiserka na tiskovni konferenci), zgodba o razpadu neke družine leta 1937: oče izgine neznano kam, mater zaprejo v taborišče, zapuščena deklica pa najde zatočišče pri oficirju NKVD, ki pod zunanostjo grobijana skriva človeško dušo. Deklica je preživela in pol stoletja kasneje... o tem posnela film! Izrazito nefestivalski, komoren in oseben film, ki se je v tekmovalnem programu letošnje Mostre povsem izgubil.

Ž. E.-M.

LOV NA METULJE

OTAR IOSELIANI, Francija

Francija danes in Francija včeraj. Dve ostareli dami živita v ogromni, veličastni, a že načeti palači, ki na vsakem koraku govori o grandioznem včeraj in usodnem jutri. Gospe sicer nista povsem zavezani spominom, saj vsaj ena od njiju skaklja naokrog z walkmanom in poskuša razumeti danes, igra pozavno, balina, lovi ribe in suvereno podaljšuje življenje nečemu, kar bo prej ali slej moralo v pozabo. In prenovalo. Po smrti lastnice in kasneje tudi po nesreči skrbnice, graščina resda ne pade v roke nekdanjih razlaščenec, ki se hijensko zberejo na

nost, zlobnost, velikopotezna korupcija in zločinskost kot nekaj vnaprej načrtovanega. In prav nekakšna amoralnost je razločevalna poteza junakov zadnjega Tavernierovega filma, tako tistih, ki nastopajo kot policaji ali njihovi sodelavci, kakor tudi tistih, ki jih policija preganja zaradi razpečevanja droge. Opraviti imamo namreč z uslužbenci oddelka za boj proti narkomaniji, pravzaprav z najbolj agilnim inšpektorjem Lucienom Marguetom, ki mu praviyo Lulu. In Lulu je strasten preiskovalec poulične trgovine z drogo, celo tako zasvojen z voyeursko manijo, da je njegov užitek vpisan že kar v sam akt oprežanja oziroma potencialnega odkrivanja kriminalnih dejanj. In tudi ko kaj odkrije, vedno odkrije le male kriminalce na delu; kako tudi

ne, ko pač sam dobro ve, da možganski center narkomanske trgovine kraljuje nekje daleč proč ali visoko nad njim, morda celo tam, kjer sam najmanj pričakuje. Toda izziv je v upanju, pa čeprav je to upanje brez prave perspektive, saj Lulu pozna kruto življenjsko pravilo, da se mali policaji soočajo z malimi zlikovci, velike policijske živine pa paktirajo ali se konfrontirajo s šefi podzemlja. Med tema dvema statusnima horizontoma je praviloma zelo trhla vez, le tu in tam kakšna špranja, ki po naključju omogoči nepričakovan podvig. Ulica kot metafora za nekaj, kar je nemogoče podrediti kakšnim višjim moralnim ali družbenim ciljem, je tako vezni člen med preganjalci in preganjanimi, pa čeprav se te vloge velikokrat menjajo in so male podlosti tako policajev kot tudi preprodajalcev pravzaprav identične. Tavernierov film je tako prefinjeno veristično odslikovanje »malega zla«, kjer je prav amoralnost kot svojevrsna vrlina zagotovilo, da se v človeško komedijo ne naseli diabolika in iztrebljevalska posesivnost. Če pretiravamo, potem sta prav vednost policajev, da so med nami preprodajalci droge in jih velja odkrivati, ter vednost preprodajalcev, da so med nami tudi policaji, ki se jim velja izogibati, tisto magnetno polje napetosti, za katerega se je Tavernier odločil, da ga bo filmsko predstavil. In prav to je šarm filma *L. 627*, saj se je na ta način ognil poenostavljenemu moraliziranju, manifestativnemu obtoževanju in poceni socialni angažiranosti. Tavernierova morala je namreč ta, da ni tu zato, da bi ponovno ustvarjal svet in to seveda boljši svet. Kajti, kot sam pravi, (če ga parafraziramo), je vse tisto, kar uničuje življenje, tu tudi zato, da bi lahko določili, kaj pravzaprav je življenje. To pa ni kakšno preprosto in enostavno opravilo.

SILVAN FURLAN

SRCE POZIMI

UN COEUR EN HIVER

CLAUDE SAUTET, Francija

Stéphane & Maxime sta prijatelja še iz konzervatorija. Delata sicer skupaj, toda drug drugemu nista več zanimiva: Stéphane v svoj svet ne spusti več nikogar, niti ženske, Maxime živi s fanatično violinistko Camille. Ko se Camille zaljubi v Stéphana, lahko Maxime to le nemočno opazuje, obenem pa lahko tudi sama Camille le nemočno opazuje, kako se Stéphane njenemu dvorjenju ne vda & kako ostane njegovo srce kamnito. Po petih letih *comeback* francoskega veterana, režiserja filmov kot, denimo, *Bonjour sourire*, *Mado & Garçon*, in ko-scenarista filmov kot, denimo, *Symphonie pour un massacre*, *Le Voleur & Borsalino*: ljubezenski tercet igrajo nova *femme* francoskega filma, lepa norica Emmanuelle Béart, asketski

Daniel Auteuil (Stéphane) & vedno markantni André Dussollier (Maxime), čar & cinični *twist* samemu dvorjenju pa prispeva tudi dejstvo, da sta Emmanuelle Béart & Daniel Auteuil v resnici srečno zaljubljeni par, *un homme et une femme*. Sautet je posnel odlični film o ljubezenskem trikotniku, v katerem ostane vse le pri pogledih. Tu je namreč po dolgem času spet ženska, ki umira od ljubezni, ki jo platonska ljubezen, pogled na moškega, uničuje, ki ji ljubezen masakrira organizem & ki ji ljubezen dobesedno vzame telo. Vse se odvrti brez senzacij, zelo statično & komorno, celo minimalistično — tu so pač le pogledi, težji od očesa. In če bi lahko rekli, da se v filmu *Casablanca* moški zaljubi v žensko, potem pa to žensko v imenu nekega drugega ideala žrtvuje oz. prepusti drugemu moškemu, kar je seveda ista stvar, češ, ni nesreča, da je vsega konec, ampak je sreča, da se je sploh zgodilo, potem bi morali reči, da v filmu *Un coeur en hiver* moški žensko žrtvuje oz. prepusti drugemu moškemu, še preden bi se lahko vanjo sploh zaljubil, češ, ni nesreča, da se ni zgodilo, ampak je sreča, da obstaja pogled. Le moški s kamnitim srcem zna pogledati, le ženska brez telesa sme pogledati.

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

IGRA SOLZ

THE CRYING GAME

NEIL JORDAN, Velika Britanija

Neil Jordan se je letos znašel med člani festivalske žirije, zato je svoj zadnji film *Igra*

solz predstavil v vzporednem programu *Notti veneziane* ali po naše Beneške noči. To je